

וקראת לשבת עיונג

אלון מרין הפאכר באקדפ וברסול פלאנץ

גליון מס' 862
פרשת כי תבוא
ט"ז אלול התשפ"ו

לתגובות, הערות והארות ולקבלת העלון בדוא"ל: alon102010@gmail.com

לע"נ שאול בן סליבה ע"ה | לע"נ אסתר מיישה בת זמורה ע"ה | לע"נ יצחק בן מיישה אסתר ע"ה | לע"נ שמעון בן חביבה ע"ה | לע"נ מל בת אסתר ע"ה | לע"נ רחל שנהר בת מנורה ע"ה

לרפואת כל חולי עמו ישראל ובכללם אביגיל בת אורה תחי', ולהצלחת כל התומכים והמסייעים בהפצת העלון ברוחניות ובגשמיות

לאורו נלך

קווים מדמותו המופלאה של מרן
מלכא, רבנו עובדיה יוסף זצוק"ל

'תגזור אומר ויקס לך'

סיפר מרן באחד משיעוריו וזה לשונו הטהור: "אנחנו מאמינים בני מאמינים, יש כמה ניסים שראינו במו עינינו, ישתבח שמו של הקב"ה.

היו הרבה אנשים שבאו אלינו לקבל ברכה, אשתו לא ילדה שלש עשרה שנה והרופא אומר שאינו רואה שום תקנה, בא אצלנו, אחרי שנה, הזמין אותי סנדק, והוא סיפר את זה בפני כולם: 'רבתי שלוש עשרה שנה לא היה לי ילדים הלכתי אצל הרב ברך אותי, עכשיו עשיתי אותו סנדק לבני!'. כמה מעשים כאלה היו.

זה לא אני, לא בשבילי, בשביל התורה! התורה יש לה כוח חזק, ישתבח שמו של הקב"ה נתן כוח ביד התורה. לפני שבוע היה ניתוח ראש קשה מאד לגידול שהיה לאחד מהמשפחה, ועשינו תפילות בשבילו, פתחנו את ההיכל ועשינו לו 'מי שברך'. היה ניתוח מסוכן בראשו, אמרו להם יקח חמש שעות, אבל בשעתיים גמר, אמר הרופא הרוסי: 'הרגשתי שמלאך דוחף את ידי וגמרת מחר, מימי לא היה לי ניתוח כזה! עכשיו הוא בריא לגמרי'.

התפילות של עם ישראל אל תזלזל בהם, דע לך הקב"ה מקבל תפילות עמו ישראל, אוהב את עמו ישראל, רואה אותם מוסרים נפש על התפילה, יתברך שמו 'רצון יראיו יעשה ואת שועתם ישמע ויושיעם'. עכ"ד.

"משמרה"

פעם היה מנהג שקורים 'משמרה'. עכשיו הוא נתבטל. ביום שבת אחרי שגומרים לאכול סעודת שחרית, היו באים לבית הכנסת, והיה להם סדר לקרוא כך וכך פרקים מהתורה, כך וכך פרקים מכתובים, וכך בכל שנה היו משלימים את כל התנ"ך.

כמה מנהג טוב זה, בכך שגורים הפסוקים בפיו, כל שנה חוזר עליהם, שנה אחת לא יחזור – ישכח, 'נשכחתי' כמות מלב הייתי ככלי אובד', גזירה על המת שישתכח מהלב אחר שנים עשרה חודש, מזה למדו רבותינו, שחייבים כל שנה לקרוא פרשת זכור, לזכור את מחיית עמלק, איפה כתוב כל שנה, אולי פעם בחיים שלו? אלא, אחרי שנים עשר חודש אם לא תחזור כבר שכחת, והפסוק אומר 'זכור אל תשכח', ועל כן כל שנה יש שבת זכור שיקראו את זכור.

כך כל דבר שאדם חוזר עליו, לכל הפחות שלא תעבור שנה מבלי לחזור עליו, ועל ידי כך יזכור.

בפתח הגליון

הרה"ק אלק מאיר זצ"ל

הכנתנו לראש השנה

מקובלים אנו מרבתינו, שיש לפרשת השבוע וללקחיה שייכות וקשר לזמן בו היא נקראת, וכבר בגמרא (מגילה לא) עמדו על שייכות התוכחה שבפרשה לסוף השנה הנוכחית, כדי שיתקיים בנו "תכלה שנה וקללותיה, תחל שנה וברכותיה". אבל גם לתחילת הפרשה יש קשר הדוק לזמן – שבועיים לפני ראש השנה, בעיצומו של חודש הרחמים והסליחות, בתוקף הכנותינו ליום הדין.

הפרשה פותחת בהבאת הביכורים. ירד אדם לשדהו וראה תאנה שביכרה, גפן שחנטה פריה, מיד קושר הוא סרט לסימן. גם אם גר הוא בקצה הארץ, גם אם הדרך משובשת, יעשה דרכו לירושלים, שם יטהר מטומאתו ויעלה להר הבית בקול רינה ותודה, יבוא לפני הכהן לישא דברים נרגשים. "ואמרת אליו, הגדתי היום לה' אלוֹקִיךָ – וכתב רש"י: "שאיני כפוי טובה!"

ה' נתן לי שדה, נתן לי עצים, הצמיח בהם פירות – איני כפוי טובה! והחידוש הגדול בפרשה זו הוא, שאין די בהכרת טובה מילולית, בהרגשת הלב או אמירת תודה. הכרת הטוב צריכה שתצמיח מעשים בפועל. ולא זוטות גרידא, אלא ליטול את היקר שבפירות, הפרי שצמח ראשונה, ולעלות לעיר הקודש, ולהיטהר ולבוא למקדש עם סל גדוש פירות מקושט ומעוטר, ולהניפו לפני המזבח. לקרוא עליו כל פרשת ביכורים וליתנו לכהן.

כל מעשה פחות מזה, יצביע על חסרון בעומק הכרת הטוב. יורה שאין היא אלא שיטחית וחינונית, שאינה רצינית.

לפני כארבע מאות ושלשים שנה עלתה משפחה מצנעא שבתים לארץ הקודש והתייסרה בחבלי קליטה. ההורים נפטרו והותירו אחריהם יתום גלמוד, ישועה שמו. בעוני ובדידותו ישן בשדות וגיון מצמחי בר ושיירי מאכלים, עד שנתגלגלו עליו רחמי אדם אחד שאספו לביתו ויכלכלו מפיתו. בכך איפשר לנוער להקדיש עצמו לתורה, והוא למד תורה מפי הגאון רבי בצלאל אשכנזי זצ"ל בעל ה"שיטה מקובצת" והגאון הקדוש רבינו חיים ויטאל זצ"ל והיה לאחד מגאוני הדור. מארחו ומטיבו לא היה בן תורה, התקשה אף בלימוד משניות. כהכרת הטוב ישב הגאון רבי ישועה וחיבר עבור מארחו חיבור מקיף ומאיר עיניים על המשניות – וכך זיכה את עם ישראל בפירוש המשניות "מלאכת שלמה"!

כך מציינים הכרת טובה!

אילו היינו משיבים זאת אל ליבנו, אילו היינו חדורים בהכרה זו, הרי היו חיינו נראים אחרת, מאושרים ומאירים פי אלף: הילדים היו יודעים שאין סוף להכרת הטוב שלהם כלפי ההורים שהעניקו להם את חייהם, שגידלו במסירות כה רבה ובאהבה כה גדושה ונתנו להם הכל: קורת גג, כסות ומזון. וההורים, אכן כן, גם ההורים צריכים להכיר בטובה של בניהם. ככלות הכל, הם שהביאו אור ושמחה לביתם, כמה קודר היה הבית בלעדם!

ובני הזוג עצמם, איש לרעהו – הרי אמרו חכמים: "הפוחת דלתו לחבירו, נפשו הוא חייב לו". הן "לא טוב היות האדם לבדו", בבדידות משמימה וקודרת. הרי כל אחד כשלעצמו "פלג גוף" הוא, כמה הכרת טובה חייב הוא לבן הזוג, עימו בנה את הקן המשפחתי. והכרת טובה, כאמור, אינה מספקת ברגש ובמלים. חייבת היא למצוא ביטוי במעשים עבור הזולת, בהוכחת ההכרה וההוקרה. אילו נוהגים היינו כך, היתה המשפחה מלוכדת שבעתיים, לא היה ניכור ונתק, לא היו גירושין!

ומכאן – למחשבה מעמיקה יותר: אם כך יש להודות על פרי ביכורים, להקדישו ולהביאו לבית המקדש. כמה צריך להודות על החיים ועל הבריאות!! ושוב: הכרת הטוב, מן הדין שתמצא ביטוי במעשים כדי שתשתרש בנפש ותנבע מהלב.

אם ננצל את עשרת הימים הבאים להשרשת הכרת הטובה וביטוייה בפועל – אין הכנה טובה מזו לראש השנה הבא עלינו לטובה!

מטמונים מהפרשה

הגיגים ומעשיות

"ויביאנו אל המקום הזה ויתן לנו את הארץ הזאת ארץ

זבת חלב ודבש" (כו, ט).

במדרש (פסיקתא רבתי ל"ב) על הפסוק (ישעיה נ"ד, י"ב): "ושמתי כדכד שמשותיך ושעריך לאבני אקדח", מסופר על רבי יהושע בן לוי שהיה עומד עם אליהו הנביא בהר הכרמל.

אמר לו רבי יהושע בן לוי: אותן "אבני כדכד", המוכן אתה להראותן לי? אמר לו אליהו: הן!

ומסופר במדרש, שאליהו הנביא הראה לו אותן על ידי נס. וכך היה: מעשה בספינה אחת שפירשה בים הגדול.

לפתע פרצה סערה ואת הספינה אחזו נחשולים והיתה הספינה מיטרפת בים.

היה בה נער אחד עברי, נגלה עליו אליהו אמר לנער: אם אתה עושה את שליחותי, אני ממלט את האנייה הזו בזכותך! האם אתה מוכן?

אמר לו הנער: הן!

הוציא אליהו הנביא אבני כדכד ונתנם לנער ואמר לו: לך והראה לרבי יהושע בן לוי אבני כדכד אלו, והוא יושב במדינה הגדולה בלוד, אולם אל תראה לו אותם שם, אלא הוליכוהו למערה של לוד ושם הראה לו אותם!

הלך הנער ואמר לרבי יהושע בן לוי שיבא אחריו למערה.

בהגיעם למערה הוציא הנער את האבנים והראה אותם לרבי יהושע בן לוי, מיד הבהיקה כל לוד מאורם!

אבנים אלה יהיו מצויות לעתיד לבוא בכל תחום ארץ ישראל, עד כדי כך שבזמן הזה קובעים גבולות באבנים ובסלעים גדולים ולעתיד לבוא יתחמו גבולות באבנים טיבות ומרגליות!

"ושמחת בכל הטוב אשר נתן לך ה' אלקיך" (כו, יא).

על פסוק זה אמר המגיד מדובנא משל נפלא: כאשר אדם מקבל מחבירו במתנה כוס זכוכית, הוא מניח אותה במטבח בין שאר כליו ומשתמש בה מידי פעם עד אשר תשבר.

לא כן הדבר אם מוזמן האיש אל בית המלך ושם ניתנת לו במתנה כוס מעין זו, כאות הוקרה מאת המלך, ברור הדבר שכוס זו לא תינתן במטבח בין שאר הכוסות, אלא תוצג לראווה בארון נאה שבסלון ביתו שם תישמר היטב. הרי אות הוקרה היא מאת המלך!

בכל עת כאשר מביט האיש ורואה את הכוס שקיבל מאת המלך, לבו מתמלא שמחה! המלך בכבודו ובעצמו מוקירו וחפץ ביקרו!

כך הוא גם הנמשל - אמר המגיד - כאשר אדם זוכה לקבל רוב טובה מאת הקדוש ברוך הוא, עליו לשמוח לא רק בטובה עצמה, אלא גם ישמח שמחה עצומה על שזכה לשאת חן בעיני מלך מלכי המלכים!

עולים במעלות

הגות, מחשבה ומוסר

ברכות וקללות

בפרשת השבוע אנו למדים על מעמד הברכות והקללות שהצטוו ישראל לקיים בכניסתם לארץ ישראל, על ההרים גרזים ועיבל. בתורה נזכרות רק הקללות הפותחות כל אחת במילה 'ארור'. ואמרו חכמינו ז"ל, שכנגד כל קללה, הקדימו המברכים לומר 'ברוך', ולדוגמה: כנגד "ארור האיש אשר לא יעשה פסל ומסכה", אמרו "ברוך האיש אשר לא יעשה פסל ומסכה".

בפתיחה להלכות לשון הרע ורכילות, מונה החפץ חיים שבע עשרה מצוות לא תעשה וארבע עשרה מצוות עשה שעליהן עובר, או עשוי לעבור, הנכשל בלשון הרע וברכילות.

ובסיום דבריו כותב שמלבד האיסורים הרבים, עלול המספר לשון הרע ורכילות להחיל על עצמו חלילה כמה מן הקללות שנאמרו בהר עיבל: הראשונה שבהן היא - "ארור, מִכָּה רָעוּהוּ בְּסִתְרָה", שלפי דברי חז"ל מכוונת גם כלפי המספר לשון הרע.

ובעל הטורים כתב רמז לכך, שהמילה "בסתרה" - בגימטריא "בלשון הרע", כלומר, ארור מכה רעהו בלשון הרע. ויש שהוסיף רמז דומה: "מִכָּה רָעוּהוּ בְּסִתְרָה" - בגימטריא "להזהר על לשון הרע".

והקללה השניה - "ארור, מִשְׁגָּה עָנָר בְּדֶרֶךְ", האמורה גם כלפי אדם המחטיא את חברו; והמספר לשון הרע מחטיא את השומע, ולפעמים גם השומע נחשב כמחטיא את המספר.

ואם הופקר אצלו איסור לשון הרע ועובר עליו בשאט נפש, עלולה חלילה לחול עליו קללה שלישית - "ארור, אֲשֶׁר לֹא-יָקִים אֶת-דְּבָרֵי הַתּוֹרָה-הַזֹּאת-לְעִשּׂוֹת אוֹתָם", האמורה כלפי מי שאינו מקבל על עצמו לקיים את כל התורה.

ויש שכתב שלפי המבואר בתלמוד ירושלמי שמי שיש בידו אפשרות להחזיק ולפרנס לומדי תורה ואינו עושה כן, עובר על "ארור, אֲשֶׁר לֹא-יָקִים אֶת-דְּבָרֵי הַתּוֹרָה-הַזֹּאת", המספר לשון הרע על תלמיד חכם וגורם בכך לפגיעה בפרנסתו, עובר על 'ארור' זה. ואם מספר לשון הרע על אביו ואמו, עשויה לחול עליו גם הקללה "ארור, מִקְלָה אָבִיו וְאִמּוֹ".

ומסיים החפץ חיים, שבגמרא כתוב כי כל 'ארור' כולל 'נדוי', ואם כן, מי שאינו נזהר בלשון הרע צריך לחשוש לנפשו שמא נדוהו בשמים על כך.

וכאמור, לכל 'ארור' הקדימו 'ברוך', ואם כן, הנזהר מלספר לשון הרע ורכילות, זוכה לברכות הלוויים שענו אחריהן כל ישראל 'אמן': "ברוך אשר לא יכה את רעהו בסתרה", "ברוך אשר לא ישגה עור בדרך", ו"ברוך אשר יקים את דברי התורה הזאת".

ביני לבני

הרה"ג **יחיאל פליסקין** שליט"א
מח"ס "שתולים בבית השם" ועוד

התדר היהודי (טו)

הורים רבים מייחסים למוסד הלימודים של הילד כנתון קיים,

'ככה זה', על מעלותיו וחסרונותיו. במסר היום נחשוף מימד חדש, ונגלה כי יש כאן מערכת יחסים הדדית, בה גם אתם ההורים משחקים תפקיד ראשי, ואם תשפרו את חלקכם במעגל, תקבלו משוב חיובי גם מהמוסד בתורו.

הקשיים של צוותות ההוראה - הידעת? זה לא סוד, שמקצוע ההוראה סובל משחיקה רבה. לא קל להמשיך ולתת את המיטב, מול מצב הדור המתאגר והולך...

בנוסף, לעתים צוותות הוראה עובדים בתנאים לא קלים. יתכן שחסרים תנאים בסיסיים במקום, שלא לדבר על המשכורות הנמוכות, ועוד קשיים שונים.

אני זוכר שכאשר שימשתי כמשגיח בשיבה, יתכן שכלפי חוץ הייתי נראה עם 'שטעלע' אידיאלית. אבל במציאות, אם ההורים היו יודעים חצי מהקשיים שהיו לי במקום, מסתבר שהיו דנים אותי לכף זכות, לנוכח הביצועים הבלתי מושלמים...

תכל'ס, איך אנחנו יכולים לעזור?

הוקרה ומשוב חיובי, עידוד - נתון כח! לכל אדם באשר הוא.

עדיף לא להסתפק במשלוח מנות בפורים, אחרי שכבר עברה רוב השנה על מאורעותיה... חישבו על ברכת 'שנה טובה', משהו לחנוכה או ט"ו בשבט כדי לרענן את החורף הארוך. ואולי גם באמצע תמוז, רגע לפני שהמלמד והתלמידים מתייבשים יחד בחום הקיץ... אם לא מתאים לכם לשלוח מתנה או 'משלוח מנות', פשוט תכתבו מכתב יפה, על דף דפדפת פשוט, אבל מכל הלב...

סיפר לי מלמד תשב"ר מעיר מודיעין עילית, כי אחד מאבות תלמידיו - הלא הוא הרה"ג ר' רפאל גריינימן שליט"א - היה שולח לו כל יום ראשון מכתב מפורט, שכלל משוב מפורט מלא במחמאות על כל מה שלמדו. "יחיתיה כל השבוע ליום ראשון, ושמרתי את כל המכתבים"...

מאידך סיפר לי מנהל ותיק, כי יש הורים ששולחים את הדו"ח השבועי ביום ראשון, כשכל שורה מלאה אוטומטית ב'וי', כולל שורת ה'הערות'. זה די פוגע...

עידוד של ההורים לצוות, בודאי חוזר במעגלים חיוביים אל ילדיהם, ואליהם. כי כך טבע האדם, כשהוא מקבל טוב, הוא מחזיר טוב.

המשך בגליון הבא אי"ה